

Posudek závěrečné diplomové práce

VUT v Brně, fakulta výtvarných umění

BcA .Nikol Čížek Uxová, Uspořádání bílé na bílé

Ateliér tělový design 2018

Závěrečnou práci Nikol Čížek Uxové tvoří multimediální interaktivní kompozice sestávající z prostorové instalace, videa, do něhož zapojuje také vlastní tělo a zvukovou stopu - tedy projekt, jehož povaha je zacílená takřka na všechny smysly. Zatímco disciplínu videa si již v předchozích projektech mnohokrát vyzkoušela, její vstup do instalačního umění tohoto rozsahu je, pokud vím, v kontextu její práce patrně přelomová (instalace *Mikroorganismické světlo krabice* v Lužánkách v květnu minulého roku nebo výstava *Ultra* v Galerii, Umakart na začátku roku měly nesrovnatelně menší rozsah), i když video i tentokrát přísluší dominantní role. Zdá se, že dosavadní práce Nikol se odehrávala na hravě odlehčené nezávazné vlně, místy s prvky absurdity, humoru a recese (např. *Supergalaktické promenády*) a třebaže nezapře alespoň rámcové režijní vedení, ponechávala nemalý prostor otevřený pro improvizaci, či vstup náhody (zejména video *Mořská Panna* z r. 2014, *Skutečná nepřítomnost*, 2016).

Předložený závěrečný projekt je v použití výtvarných prostředků logickým pokračováním a dalším rozvíjením v intencích autorčiny poetiky. Ostatně některé z vizuálních motivů (např. zahalená do bílé) už se objevuje např. ve videu *Nesmírně vesmírné umění* (2017). Podobně patří ke konstantám autorčina vizuálního jazyka práce s vlastním tělem (viz zejména video *Skutečná nepřítomnost* - studie dvou protichůdných výrazových poloh převedených do tělového jazyka), dále obliba zahalování, častější interakce těla a obalu apod. Předloženou práci tvoří sled vizuálních sekvencí v řeči symbolů (bílá záclona, bílá koupelna, vana, bílý sníh, bílý páv, bílé svatební šaty, břízy, voda, studánka, bílý koberec...). Vytváří jakési žensky poetické asociativní obrazy, do nichž aktivně zapojuje divákovy smysly i jejich představivost, kterým by však možná prospěla logičtější a přesvědčivější obsahová provázanost. Je třeba ocenit, že výsledný tvar autorčiny předložené práce (ve srovnání s předchozími počiny) dokládá snahu o důslednější promyšlení kontextu i hlubší závažnost sdělení. Přesto si nejsem jista, zda její deklarovaný přístup - jmenovitě to, co nazývá tvořivým procesem, jež nemá

předem stanovený cíl – není pouhý verbální alibismus zastírající rozpaky, či nejistotu nad hledáním adekvátního řešení. Důležitou osobní motivací, s níž se ve své závěrečné práci vyrovnává, jsou jistě rozjitřené prožitky ženy v období nastávajícího mateřství a s nimi související přirozené potřeby budování hnízda. Ostatně sama ve svém teoretickém textu konstatuje, že se pro ni samou stává neuralgickým bodem „reálné prostředí s potřebou vytvoření vlastního domova“. Výtvarný repertoár, který v posledním projektu používá, evidentně souvisí především s ženským světem: prostorová instalace ze zavěšených tkanin s archetypálními odkazy umožňující pohyb mezi nimi, detaily zabydlený prostor, ornamentika záclony, závoje, měkké koberce, prvky oblečení – jejich prostřednictvím navazuje asociace s vlastním tělem a jeho interakci s prostředím. Aktivuje divákovy pocity, vzpomínky, představivost. Patrně jde o snahu o vymezení intimního prostoru, o vytvoření bezpečného místa, vyvolání pocitu bezpečí, tepla. Bílá na bílé – jako atribut čistoty - v tomto smyslu tedy skutečně nenaplňuje autorčiny obavy a nevyplývá z uměle vytvořených, ale z reálných situací. Autorka se otevřeně hlásí k vlivu umělkyně Ann Hamilton - určité pojítko lze skutečně nalézt jak v práci s textilním materiálem, tak rovněž ve způsobu, jakým spojuje rozdílné prvky dohromady. Motivický prvek páva, jehož použití opírá o práci Douga Aetkena a již zmíněnou Ann Hamilton, podobně jako houpavý pohyb náležející k jejím atributům, vyznívají nicméně v konceptu práce poněkud spekulativně a spíše jako jejich samoučelná parafráze.

Jako celek předložený projekt dokládá autorčinu schopnost zaujmout v kontextu současného výtvarného umění osobitý tvůrčí postoj a splňuje požadavky kladené na závěrečnou diplomní práci. Hodnotím ji stupněm C.

PhDr. Kaliopi Chamonikola, PhD.